

Tæt på DIN økonomi

Stor økonomisk gevinst ved lav kodødelighed

DB: Der er store økonomiske konsekvenser forbundet ved høj kodødelighed. En bedrift med 250 årskøer kan hente 130.000 kr. i højere DB ved at sænke kodødeligheden fra 5,5 til 3,5 pct.

Af Morten Nyland Christensen,
Seges Erhvervsøkonomi

Det er vigtigt at have fokus på besætningens kodødelighed ud fra et etisk og dyre-

velfærdsmæssigt perspektiv. Men i høj grad også ud fra et økonomisk. Der er en helt klar tendens til, at bedrifter med en lav kodødelighed har et højere dækningsbidrag (se

figuren). Derfor bør kodødelighed være et vigtigt nøgletal på bedriften. For en bedrift på 250 årskøer vil der kun hentes 130.000 kr. i højere dækningsbidrag ved at sæn-

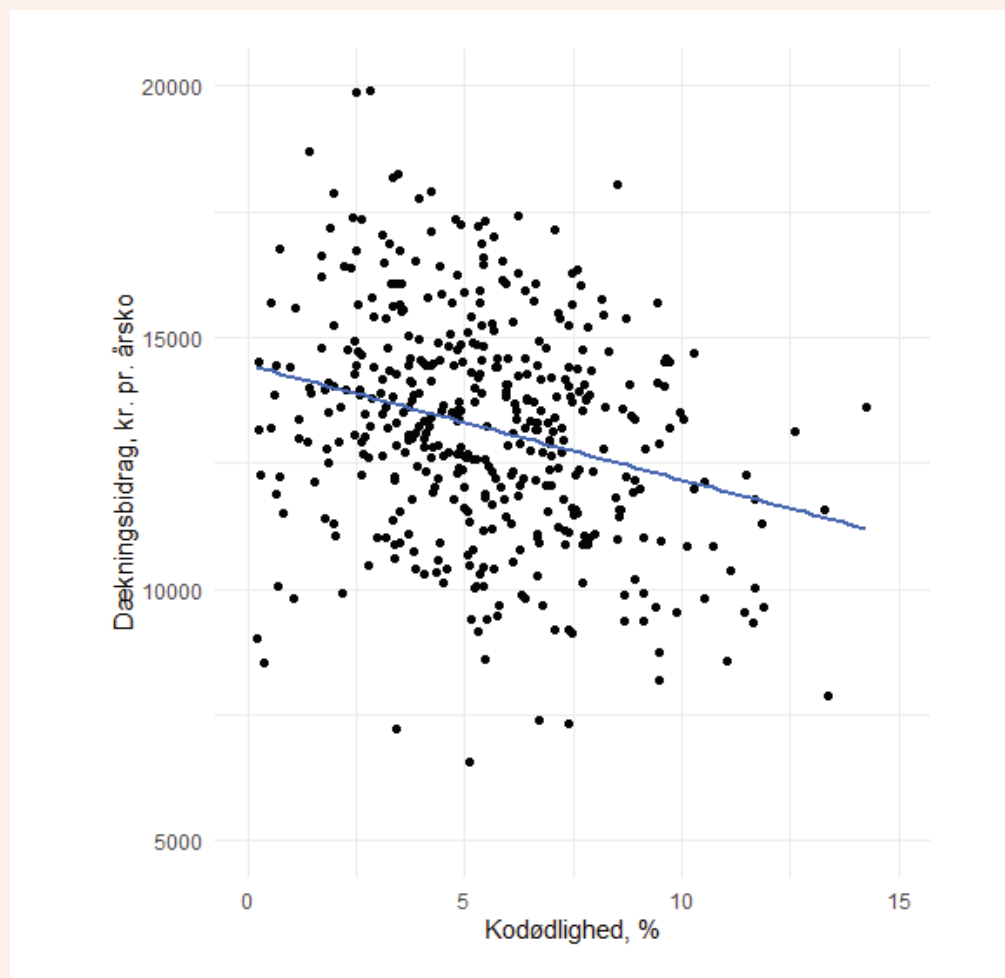
ke kodødeligheden fra 5,5 til 3,5 pct.

Kodødeligheden på landsplan ligger i øjeblikket på 5,6 pct. Landbrug & Fødevarer Kvæg har imidlertid et mål om, at landsgennemsnittet skal ned på 3,5 pct. Den dårligste fjerdedel af bedrifterne ligger på 6,8 pct. og derover, mens den bedste fjerdedel ligger på 3,1 pct. eller mindre.

Derfor koster en død ko

Der er mange forskellige tab forbundet med, at en ko dør. Tab af slagteintægt og omkostninger til at bortskaffe dyret er de helt konkrete tab, der opstår sammen med de dyrlægeomkostninger, der også kan være. Derudover er der også nogle afledte omkostninger, som har stor betydning for det konkrete tab. Alder og tidspunkt i laktationen har således stor betydning.

En ko, der pludselig dør dagen før den skulle slagtes, vil kun have de omkostninger, der kan ses med det samme. En yngre ko derimod, som dør efter kælvning med flere dyrlægebehandlinger, vil være dyrere. Avlsfremgangen gør, at en yngre ko har et større økonomisk potentiale, end en ældre. Men det tabes, når en ældre ko må blive i besæt-

Sammenhæng mellem dækningsbidrag pr. årsko og kodødelighed i procent. Den blå linje er en tendenslinje.

anbefalinger

- 1** Brug kodødelighed som et vigtigt nøgletal og benchmark den.
- 2** Analyser på bedriftens dødelighed og kend til hvor gamle køerne er og hvor i laktationen dødeligheden opstår.
- 3** Hav et godt management og inddrag medarbejderne i de økonomiske konsekvenser.

ningen som en konsekvens af, at en yngre ko dør. I den tid, hvor sygdommen står på, vil der også være et produktionsstab samtidig med, at der selv sagt er en del arbejdstid forbundet med at passe et sygt dyr og holde det i en sygeafdeling. En yngre ko har desuden en del opdrætsomkostninger bag sig, som ikke når at blive tilbagebetalt, plus det, at de fremtidige indtægter på koen også går tabt. En høj dødelighed i besætningen betyder også, at der skal opdrættes flere kvier, eller der kan sælges færre ungdyr. Der er altså mange omkostninger forbundet ved høj dødelighed.

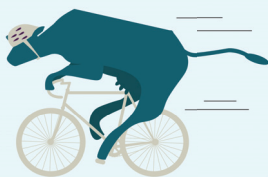
Bundlinje effekt

Figuren viser en klar sammenhæng mellem dækningsbidrag pr. ko og dødelighed. Der er altså penge at hente ved at have en lav dødelighed. Der er selvfølgelig en stor spredning, da DB afhænger af mange andre faktorer end kodødelighed, men der er en meget klar tendens, som man bør være opmærksom på.

For, at der er en bundlinjeeffekt ved at sænke kodødeligheden, skal kapacitetsomkostninger og kapitalomkostningerne ikke være højere for dem med lav dødelighed, og det er bestemt

Dine køer knokler

- pas godt på dem

heller ikke tilfældet. Der er dog en meget svag stigende tendens til højere kapacitets- og kapitalomkostninger hos bedrifter med lav kodødelighed. Hvilket taler for, at det mere er management, end det er en effekt af nye produktionsrammer. Alle bør derfor overveje, om der kan hentes en bedre bundlinje ved at mindske kodødeligheden.

Fakta

Det økonomiske tab skyldes:

- Tabt slagteindtægt
- Omkostning til bortskaffelse
- Ekstra omkostninger til pleje af koen inden den dør
- Produktionstab i stalden før og efter koen er død.